

A Szegedi Baross Gábor Gimnáziumban

A gimnáziumi osztálykiránduláson Baján, 1948 tavaszán. Én a leghátsó álló sorban jobbról a második vagyok.

A Baross Gábor Gyakorló Gimnázium a szegedi egyetemnek az oktatóbázisa volt, kitűnő tanári karral. Liberális szellemű iskola volt. Igazgatója, Fírbás Oszkár Eötvös-kollégista volt, és még sokan a tanári karból. Nagyon nyitott szellemű iskola volt ez. Abszolút vegyes iskola volt, a diákok döntő többsége katolikus és református volt. Teljesen vegyes módú gyerekek jártak ide. Jártak jómódúak is, mert például ebbe az iskolába járt a Pick család néhány tagja. Azok persze zsidók voltak. Az egyik közülük még ma is él.

Az én osztályomba olyan jobb módú gyerek járt, mint a Szász Gyuri, akinek a szülei később éppen a Pick szalámigyárban dolgoztak, vagy a Csongrád-Szegedi Bank igazgatójának a fia, de nem vagyoni elkülönülés alapján zajlott itt az élet. Természetesen abszolút liberális osztályba jártam, ahol vallási megkülönböztetés nem volt. 1939-ben kerültem a gimnáziumba. Nyolcosztályos gimnázium volt. Persze többet jártam én oda, mert közbejött a világháború.

Ahogy az idő múlt, jöttek az első zsidótörvények, és erősödött a revizionizmus és a nacionalizmus, és ez egy-két tanárnál érezhetővé vált. Volt egy sváb származású német--magyar szakos tanár, Szilárd Leónak hívták, aki időnként a németbarátságát hangoztatta. Volt egy olyan magyartanár is, aki erősen nacionalista hangokat ütött meg, nem az én tanárom volt, de ott tanított. Bartos tanár úrra is emlékszem, aki később bevonult katonának, és a keleti hadszíntéren harcolt.

A tanári kar döntő többsége azonban abszolút tisztességes hangvételben beszélt. Bennem él földrajztanárom, Márton Géza egyik előadása, aki egyébként erőteljes német orientáltságú volt, nem náci, de rokonszenvezett a fasiszta Németországgal. Németország Szovjetunió elleni támadásakor egyszer arról beszélt, hogy a magyar katonák találtak olyan betonerődöket a

Szovjetunióban, amiket mínusz harmincfokos hidegben építettek föl, ami az építészet valóságos csodája volt. Fejet hajtott kvázi a szovjet technológia előtt is.

Az iskolában máig tartó barátságok születtek. Jó barátom volt Bille Gyuri, Kármány György, aki most Amerikában él, és egy Amerikába kikerült könyv kapcsán, aminek én voltam a kiadója, talált meg. Amikor Budapestre látogat, mindig megkeres a mai napig is. Abba az iskolába járt még a Nágel család két tagja, Nágel Jóska és Nágel Gabi, aki 1945 után Izraelbe került. Rendőrtábornok lett, és az izraeli rendőrség egyik magas rangú parancsnoka. Vele is tartom még a kapcsolatot.

A háború után 1946 szeptemberében jelentkeztem újra a Baross Gábor Gimnáziumban. Ott végeztem 1948-ban, elég jó eredménnyel.